

ทำอย่างไรไม่ให้เสี่ยงต่อการฟ้องร้อง

- ทำในขอบเขตของกฎหมายกำหนด และจรรยาบรรณ

วิชาชีพ

- การสื่อสารกับผู้ป่วย และญาติ
- การยอมรับของผู้ร่วมงาน
- พัฒนาตนเอง วิชาการ ทันสมัยอยู่เสมอ

ทำอย่างไรให้ก้าวหน้า

- การปฏิบัติ / การแสดงความรู้
- การวิจัย การตีพิมพ์
- นวัตกรรม / การพัฒนางาน
- ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน

**ข้อบังคับสภาการพยาบาล
ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล
และการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓**

3 กพ. 54 เล่ม 128 ตอนพิเศษ 14 ง หน้า 77

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อให้ครอบคลุมการประกอบวิชาชีพการพยาบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องด้านตา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒(๓) (ซ) และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.๒๕๒๘ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและ

เสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับ
มาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมาย คณะกรรมการสภาพการพยาบาล
จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่า
ด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพ
การพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
ข้อ ๒. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓. ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง หรือ
ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
ชั้นหนึ่ง ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลเวชปฏิบัติ
ทางตาที่สภาการพยาบาลให้การรับรองและได้ขึ้น
ทะเบียนเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติทางตากับสภาการ
พยาบาล ให้กระทำการพยาบาล การคัดกรองผู้ป่วย
การเจ็บป่วยทางตาฉุกเฉิน หรือการเจ็บป่วยวิกฤต และ
การฟื้นฟูสมรรถภาพการมองเห็น

ข้อ ๔. ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่งที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาที่สภาการพยาบาลให้การรับรองและได้ขึ้นทะเบียนเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ให้กระทำการพยาบาลโดยการกระทำหัตถการ ดังนี้

๔.๑ การเขี่ยสิ่งแปลกปลอมออกจากตา

(Remove conjunctival or corneal foreign body)

ในกรณีที่สิ่งแปลกปลอมไม่ฝังลึกในกระจกตาจนอาจเกิดอันตรายได้

๔.๒ การวัดค่าสายตาผิดปกติ (Refraction)

ด้วยเครื่องมือ retinoscope หรือ autorefractor และ
ทดลองเลนส์แว่นตา (Trial Lens set)

๔.๓ การขูดหาเชื้อจากแผลกระจกตา
(Corneal scraping and curette) และส่งเพาะเชื้อจาก
บริเวณแผลกระจกตา

๔.๔ การวัดกำลังเลนส์แก้วตาเทียม

(Intraocular lens power measurement) ด้วยเครื่องมือ
ที่เหมาะสม

๔.๕ การล้างท่อน้ำตา (Lacrimal sac irrigation) ยกเว้นผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถให้ความร่วมมือได้ เช่น ผู้ป่วยเด็กเล็ก หรือผู้ที่มีสติไม่สมบูรณ์

๔.๖ การเจาะตากุ้งยิง (Incision and curette) ยกเว้นกรณีตากุ้งยิงอยู่ใกล้ท่อน้ำตา หรือผู้ป่วยอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถให้ความร่วมมือได้ เช่น ผู้ป่วยเด็กเล็ก หรือผู้ที่มีสติไม่สมบูรณ์

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล
ชั้นหนึ่ง หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุง
ครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลเวช
ปฏิบัติทางตาที่สภาการพยาบาลให้การรับรองและได้ขึ้น
ทะเบียนเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติทางตากับสภาการ
พยาบาล กระทำการรักษาโรคเบื้องต้น ดังนี้

๕.๑ ตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรคทางตา
ตามมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดย
เคร่งครัด

๕.๒ การตรวจประเมินสภาพผู้ป่วยและ
สายตาโดยการซักประวัติ ตรวจคัดกรองผู้ป่วยโรคตา

(๕.๒.๑) ภาวะจุดเงินทางตา

(๕.๒.๒) ต้อลม ต้อเนื้อ ต้อกระจก

ต้อหิน

(๕.๒๓) ตาแดงจากไวรัส แบคทีเรีย

ภูมิแพ้

๕.๑ ตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรคทางตา
ตามมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดย
เคร่งครัด

๕.๒ การตรวจประเมินสภาพผู้ป่วยและ
สายตาโดยการซักประวัติ ตรวจคัดกรองผู้ป่วยโรคตา

(๕.๒.๑) ภาวะจุดเงินทางตา

(๕.๒.๒) ต้อลม ต้อเนื้อ ต้อกระจก

ต้อหิน

(๕.๒.๓) ตาแดงจากไวรัส แบคทีเรีย

ภูมิแพ้

(๕.๒.๔) ตากุ้งยิง

(๕.๒.๕) สายตาผิดปกติ สายตาสั้น ยาว
เอียง ภาวะตาขี้เกีจ ตาเข สายตา
เดือนราง

(๕.๒.๖) ท่อน้ำตาอุดตัน ตาแฉะ ตามีหนอง

(๕.๒.๗) อื่นๆ

๕.๓ การตรวจประเมินสภาพตาและสายตา

การบันทึกผลการตรวจ และการแปลผล

(๕.๓.๑) การวัด VA (Visual Acuity)

(๕.๓.๒) การวัดความดันลูกตาด้วย Schiotz

Tonometer

(๕.๓.๓) การตรวจดู retina ด้วย Direct

Ophthalmoscope

(๕.๓.๔) การวัดความโค้งของกระจกตา และ

วัดกำลังเลนส์แก้วตาเทียม

(Intraocular Lens)

(๕.๓.๕) การใช้เครื่องมือพิเศษในการตรวจ
สภาพตาส่วนหน้าด้วย Slit lamp biomicroscope การวัดแว่น
ด้วย Retinoscope , Auto Refractor การวัดกำลังแว่นสายตา
ด้วย Lensometer การวัดลานสายตาด้วย Goldman VF ,
Computerized Visual Field การวัดมุมตาเข วัดการมองเห็น
ภาพซ้อน วัดการมองเห็นภาพ ๓ มิติ การตรวจตาบอดสี และ
การถ่ายภาพจอตา

(๕.๓.๖) การบันทึกผลการตรวจประเมินสภาพ
ผู้ป่วย และการประเมินสภาพตาและสายตา

(๕.๓.๓) แปลผลการประเมินสภาพตาและสายตา
เพื่อประกอบการรักษาโรคเบื้องต้น

๕.๔ การตรวจประเมินภาวะฉุกเฉินทางตาที่ต้องให้การ
ช่วยเหลือเบื้องต้นและส่งต่อ

(๕.๔.๑) บาดเจ็บทางตาจากอุบัติเหตุหรือถูก
ทำร้าย

(๕.๔.๒) กรด ด่าง สารเคมีเข้าตา
(Chemical burn)

(๕.๔.๓) ตาแดง บริเวณรอบกระจกตา
(Perilimbal หรือ ciliary injection)

- (๕.๔.๔) แผลง หรือสิ่งแปลกปลอมเข้าตา
- (๕.๔.๕) ตามองเห็นไม่ชัด หรือ มีคิ้วอย่าง
รุนแรง และเจ็บพรั้น
- (๕.๔.๖) มีอาการปวดตาอย่างรุนแรง
- (๕.๔.๗) เลือดออกใต้เยื่อตาขาว
(Subconjunctival hemorrhage)
ที่มี ระดับการมองเห็น (Visual
acuity) ลดลง

(๕.๔.๘) เยื่อตาฉีกขาด (Conjunctival
tear)

(๕.๔.๙) กระจกตาอักเสบจากแสงยูวี
(U.V.keratitis)

(๕.๔.๑๐) กระจกตาทะลุ (Perforated
cornea)

(๕.๔.๑๑) เห็นหยากไย่จุดดำลอยไปมาใน
ลูกตา และ/หรือเห็นแสงฟ้าแลบ

๕.๕ การตรวจวินิจฉัยแยกโรค และให้การ รักษาโรคเบื้องต้น

(๕.๕.๑) เคืองตา

(๕.๕.๒) ตาแดง

(๕.๕.๓) ตามัว

(๕.๕.๔) อุบัติเหตุต่อดวงตาที่ไม่รุนแรง

ข้อ ๖ ส่งต่อผู้ป่วยไปรับการบำบัดรักษาจาก
ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น เมื่อปรากฏ ตรวจพบ หรือเห็นว่า
อาการไม่บรรเทา มีอาการรุนแรงเพิ่มขึ้น มีโรคหรือ
ภาวะแทรกซ้อน หรือมีเหตุอันควรอื่นๆเกี่ยวกับการ
บำบัดรักษา เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์บำบัดรักษา
เวชภัณฑ์ เป็นต้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ยา ให้ใช้
ยาได้ตามที่สภากาชาดกำหนด

ข้อ ๘ เขียนบันทึกรายงานเกี่ยวกับประวัติของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ อาการและการเจ็บป่วย โรคและการให้การรักษาโรค หรือการให้บริการตามความเป็นจริง และต้องเก็บบันทึกรายงานไว้เป็นหลักฐาน

ประกาศ ณ วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2553

ศาสตราจารย์เกียรติคุณวิจิตร ศรีสุพรรณ

นายกสภาการพยาบาล

การให้ยา ให้พยาบาลเวชปฏิบัติทางตา สามารถใช้ยาหยอดตาตามข้อบ่งชี้ ดังนี้

ยาหยอดตา	ข้อบ่งชี้	หมายเหตุ
Chloramphenicol eye drop	ใช้รักษาตาอักเสบจากการติดเชื้อ	-
1.00 % Chloramphenicol eye ointment (เช่น Kemicitin® ointment)	ใช้รักษาตาอักเสบจากการติดเชื้อแบคทีเรีย	เป็นครีม ointment นิยมให้ก่อนนอนหรือใช้ร่วมกับการทำหัตถการปิดตา
0.05% Antazoline HCl + 0.04% Tetrahydrozoline HCl eye drop (เช่น Hista-Oph®)	ใช้ลดการระคายเคืองตา	แนะนำให้ใช้เฉพาะเมื่อจำเป็น เพราะอาจทำให้ตาแห้งได้
Hydroxypropylmethylcellulose eye drop	เป็นน้ำตาเทียม ใช้บรรเทาอาการตาแห้ง หรือฝืดตา	-